

# V L I E G E N

DOOR MARY POS

**W**EEET U WAT MIJ ALTIJD ZOO TREFT als de K.L.M. mij dwars over ons kleine land brengt? Nee, dat is nu eens niet de sfeer van veiligheid en gemoedelijkheid, die je zóó rustig maakt, dat je met hetzelfde gevoel van welbehagen in de roode clubs van de glinsterende Leeuwerik zit als Niels Holgersson op den rug van z'n trouwe gans tijdens de wonderbare reis, die Selma Lagerlöf hem doet beleven.

Dáárover wil ik het nu niet hebben, want dit is nu eenmaal een feit van zóó algemeene bekendheid, dat elk denkend vaderlander de waarde hiervan reeds lang begrepen heeft. Niet alleen voor zijn eigen reizen, maar bovenal voor den naam van dat kleine land, dat we becritiseeren en waar we tegelijk trotsch op zijn, waarop we een massa hebben aan te merken, zoolang we „onder mekaar” zijn, terwijl we toch niet kunnen hebben, dat een vreemdeling er één woord kwaads van zegt. En dat de goede naam van dat kleine plekje, waar zooveel geharward wordt en tegelijk zooveel groote dingen gedaan worden, waar we, als het er op aan komt, met hart en ziel aan vastzitten, op de sterke vleugels van de rustige K.L.M.-vogels over de wereld gedragen wordt, dat weten we nu allemaal wel, al blijft het schandelijk ondankbaar, dat een mensch zóó ongelooftig gauw aan de goede dingen went . . .

Nee, over iets anders wil ik het nu hebben. Als je dan zoo heelemaal op je gemak daar door de lucht glijdt, als zat je in je makkelijksten stoel bij den haard of als lag je languit te soezen op een zonnig grasveldje, dan treft mij altijd weer dat heel bijzondere van dat pieterige plekje groen, dat Nederland toch eigenlijk maar is in de bonte wereldlappendeken.

Het zijn niet alleen de koeien, die, van een flinke hoogte uit, net gestreepte torren zijn, of de schapen, die je dan aan de kruimels van een zandtaart doen denken, of de meeuwen, nu precies de vlokken uit een pakje Lux, door een proper Hollanderinnetje verloren bij het wasschen van haar Zondagsche jurk. En het bijzondere ligt ook niet alleen in de knusheid en de gezelligheid daar beneden en de bruine pannekoeken, netjes aan het einde van een land, met een keurig hekje er om heen, en het kromme en verdraaide geslacht van de wilgen aan de slooten. En het ligt ook niet alleen in het bijzondere van het geval, dat dat gestreepte plekje z'n gele glinsterrand zoo brutaalweg vooruit schuift in dien grooten, onrustigen slokop van een zee, en zich daar zelf lachend achter verschanst. Maar het allerbizonderste van dat groene niksigheidje op de wereldkaart, dat groote gemis van andere landen, hoe groot ook in omvang, dat zijn de molens, de draaiende, levende, taaie Holland-sche molens!

Dat slaan van die groote, lompe armen door de lucht is wat ánders dan het wurmige gedoe van beesten en auto's en karren en stipjes mensch, plat op den bodem!

Léven zie je daar in die grauwe molens; vertellers zijn het over een tijd, die, wie weet hoe gauw, heelemaal afgesloten zal zijn.

Vier, vijf, zes rompen vlak bij elkaar, zomaar halverwege afgeknapt, zeggen je, hoe eens Holland zal zijn, als al die molens morsdood zijn gemaakt.

Alles wat daaronder kruipt en gaat en staat, kijk je van de lucht uit boven op zijn kop. Maar die levende, wiekende molens kun je in hun oude, verweerde gezichten zien, wanneer je naar ze toe komt glijden.

Voor de Hollanders in de lucht, die misschien heel ver weg vliegen, leeft Hollands hart in z'n molens, die hun nog een laatste afscheid toezwaaien.

Die molens geven je zoo maar opeens zoo'n stemming terug uit je kinderjaren, als je voor vijf cent een miniatuurstad mocht zien, die iemand met oneindig geduld in elkaar had geflanst en waarin alles bewoog en ook een molen draaide. Die doen me zelf denken aan onze oude Zaan, nu zoo goed als leeggeplunderd, waar de anderhalve molen, die nog op de been is, je zuchtend vertelt over vroeger, toen die Zaan één symphonie was van wiekende molens . . .

Levende molens, ze zijn nu nóg te vinden in ons kleine landje, en uit de lucht met eigen oogen te aanschouwen, want dan spreidt de K.L.M. den rijkdom van het bezit van elken Hollander zomaar voor u uit.

Nu hebben we het opeens te pakken gekregen! Zóóveel moois reeds te zien op dit kleine stukje wereld: nu weten we van geen ophouden meer, blijven we niet hangen in onze stoere havenstad, die bij de daling haastig naar ons toekomt, met z'n trieste leege watervlakten en z'n plassenbezit, waarin de ontelbare, kleurige kano's aaneengerijd schitteren in de stralende morgenzon.

Nee, nu vliegen we verder, nu willen we zien de duinpannen en het strand, en daarna de zee, de zee! Nu willen we gaan dicht over de golven en hoog boven de wolken, nu jaagt het verlangen om te vliegen, de wereld over, door ons heen.

Waalhaven. Half acht in den morgen, half zeven in de natuur . . . Je komt even uit de cabine, rekt je uit . . . de lucht is stil, de wind mee, de zon kijkt nog wat slaperig door een wolk.

Dan opeens rent over de grasvlakte een kudde schapen, een herder, en een hond er achter aan . . . je waant je in Drenthe . . . Tusschen de springende schapen, die nu haastig weg worden gedreven, staat trillend de zoemende vogel.

We rijden alweer over het land, de koffie was goed, nu troosten we ons weer met kauwgom.

Links van me zit een oud, gerimpeld boertje. Wat zou dié nu in Londen moeten doen! Hij stopt de vier stukjes kauwgom tegelijk achter z'n kiezen en gebruikt ze als pruim. Als we in den mist komen, kijkt hij een beetje sip. Ouwe menschen hechten meest erg aan het leven.

„Voor 't eerst zoo'n tochie, da's een hiel ding!” schreeuwt hij mij ter verklaring in het oor, dwars over het looppad heen.

Even daarna zijn we boven de wolken, en dan, terwijl we glijden over het witte veld en boven ons een stille hemel staat, is de rust bij den ouden baas volkomen weergekeerd. Af en toe deelt hij knikjes en pepermunten uit.

Door de opening in de wolken zien we nog even het wegglijdende land; dan is de wereld louter sneeuw geworden.

Nu is onze vogel een gevleugelde slee. Er bestaat geen aarde meer voor ons, hier is een wereld, waarvan we beneden niet gedroomd hebben, zelfs al waren we eens op de eeuwige sneeuwtoppen met onder ons de wolken.

Want dit: het verbroken contact met de aarde, het zweven boven een glinsterende, stralende, bewegende, witte wereld, zóó zuiver en ongerept, dat de glans pijn doet aan de oogen, is zóó onzegbaar heerlijk, dat je



alleen nog maar kunt denken aan Gods grootheid, Die zoiets gemaakt heeft, en aan Gods goedheid, Die zoiets nu reeds aan zondige menschen wil geven.

Onophoudelijk rijzen sneeuwbergen uit de deinende vlakke omhoog, onder de glinsterende toppen zijn schemerlichte grotten, die geen seconde denzelfden vorm behouden, alles beweegt, deint, krimpt, zet uit, zinkt weg, en golft tegelijk omhoog in deze onwezenlijke wereld.

En dat onder een hemel, zóó stil en zuiver, als een Zondagmorgen zijn kan op een dorp, ver in het land.

De vreemde wereld breekt even plotseling af als zijn begin is geweest, wijkt snel terug, wordt opgenomen in de eindeloosheid. Een donkere wolkenbank, ver weg, wijst nu alleen zijn plaats nog aan . . .

Onder ons kringt en wringt het water, dansen schepen met bruine zeilen, sliert een dikke rook achter een miniatuurstoombootje, maar door den kijker zie je de menschen staan turen naar ons miniatuurhuis, dat nu weer verdwijnt in een wolk . . .

Schuimbanen door de golven, een lichtschip, jagende meeuwen, zandbanken, precies gele wolken in een blauwe waterlucht, een helle streep waar de zon op licht: de krijtrotsen van Engeland!

Ik schreeuw dit 't boertje in zijn oor. Hij kijkt reuze voldaan: „Ziezoo, dat zit er weer netjes op,” zegt z'n heele gezicht, „wat zullen m'n kleinkinderen wel van Groóva zeggen!” Maar dat was wat te vroeg gedacht. Bij Engeland: watten, watten, watten; heelemaal gevangen in den mist. En de wind komt ook in een kwaai luim; de zon is foetsie; en er zit veel remous in de lucht. We krijgen nu deining, telkens ga je een stukje het niet in om haast tegelijkertijd weer omhoog te worden geheven. Nu maar diep ademhalen precies op de maat van de deining.

Ik moet opeens denken aan den onweerstocht uit Deutschland. Aan alle kanten stonden de wolken torenhoog opgestapeld. Een fel, geel schijnsel viel trechter-

vormig op de donkere aarde. Af en toe flitste bliksemlicht, maar een kolossale regenboog was geslagen hoog tegen den hemel en scheen die dreigende lichten tegen te houden. Stoer vloog de machine verder, ontwijkend de buien, zooveel als mogelijk was.

Een bleeke juffrouw zat met een open „zak voor luchtziekte” op haar schoot. Toen vroeg een vriendelijk reisgezel of ze wat eau de cologne wilde hebben.

„Nee, dank u,” riep ze terug, „ik ben zoo goed als het maar hoeft!” en ze week weer terug in haar stoel.

De oude man kauwt intusschen z'n gum of het aangenomen werk is. Een paar maal staart hij met opgetrokken wenkbrauwen naar buiten, waar een grijze muur staat, maar verder houdt hij zich reuze. Alleen schreeuwt hij na een poosje aan m'n oor:

„Zie je, 't is allienig uit sekurigheid, maar waar zijn de zwemvessies?”

Ik wijs onder z'n zetel, maar schreeuw tegelijk: „Die heeft u niet meer nodig, kijk u maar eens omlaag!”

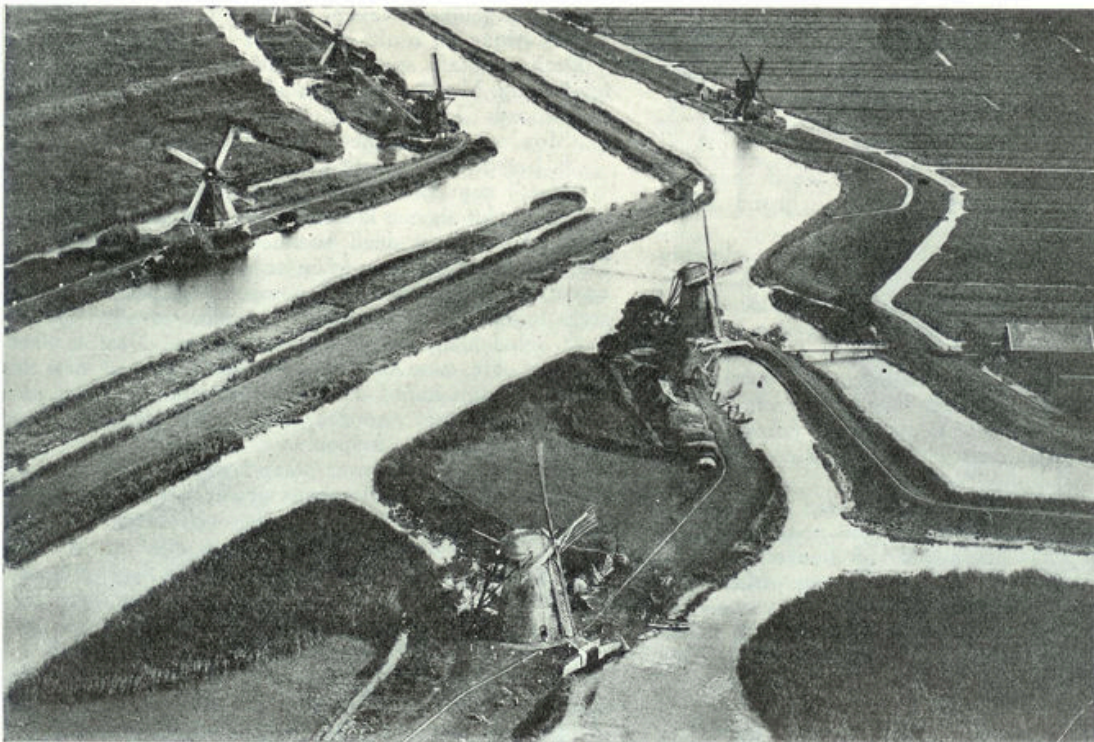
Dan door een gat in de wolken ziet hij de groene aarde, want de zandige, slippige Theemsmond hebben we allang achter ons. Wat een opluchting voor dat manneke!

Een paar minuten later rollen we over het land, en een kwartier daarna denderen we alweer in de groote bus door Londens fabelachtige, zoemende, claxonlooze verkeer en worden meegevoerd naar het hart der city.

Ontbeten in een Hollandsch dorp, en een paar uur later verkwikt door de koffie op Piccadillycircus!

„Tot ziens,” zegt m'n oude vriend bij het scheiden, als familieleden hem komen afhalen, „ik heb een retourbriefje, dus misskien ziene we mekaar nog!”

„Tot ziens!” zeg ook ik, want wie eens gevlogen heeft, blijft het vliegen altijd trouw. Blijft dus ook trouw aan de K.L.M., die onder de eminente leiding van zijn directeur, den heer Plesman, thans zijn vijftienjarig bestaan mag herdenken.



. . . . Dat zijn de molens, de draaiende, levende, taaië Hollandsche molens . . .

Luchtfoto K. L. M.